Міністерство освіти і науки України Національний університет «Львівська політехніка» Кафедра систем штучного інтелекту

Звіт

про виконання лабораторних та практичних робіт блоку № 3

На тему: «Цикли. Вкладені Цикли. Завершення виконання циклів. Функції. Простір імен. Перевантаження функцій. Функції з змінною кількістю параметрів (еліпсис). Рекурсія. Вбудовані функції.»

з дисципліни: «Основи програмування»

до:

ВНС Лабораторної Роботи № 2

ВНС Лабораторної Роботи № 3

ВНС Лабораторної Роботи № 7

Практичних Робіт до блоку № 3

Виконав:

Студент групи ШІ-11 Фарина Арсеній Петрович

Тема роботи:

Цикли. Вкладені Цикли. Завершення виконання циклів. Функції. Простір імен. Перевантаження функцій. Функції з змінною кількістю параметрів (еліпсис). Рекурсія. Вбудовані функції.

Мета роботи:

Навчитися працювати з функціями, циклами та перевантаженими функціями. Застосувати на практиці вивчений теоретичний матеріал.

Теоретичні відомості:

- Тема №1: Введення в Цикли та їх Види в С++.
- Тема №2: Управління Виконанням Циклів.
- Тема №3: Вкладені Цикли.
- Тема №4: Основи Функцій у С++
- Тема №5: Перевантаження Функцій та Простір Імен.
- Тема №6: Розширені Можливості Функцій.
- Тема №7: Вбудовані Функції в С++
- 1) Індивідуальний план опрацювання теорії:
  - Тема №1: Введення в цикли та їх види в С++:
    - Джерела інформації:
      - Статті.

<u>https://www.youtube.com/watch?v=zBtcqNdiRf4&list=PLiPRE8VmJzOpn6</u>
PzYf0higmCEyGzo2A5g&index=31

 $https://www.youtube.com/watch?v=ckJtOMcIxyU\&list=PLiPRE8VmJzOpn6\\ PzYf0higmCEyGzo2A5g\&index=32\\$

- Що опрацьовано:
  - Значення та роль циклів у програмуванні.
  - O Огляд видів циклів: for, while, do-while.
  - Синтаксис та основи використання кожного типу циклу.
  - о Приклади базових циклів для різних задач.

Запланований час на вивчення 1 година.

Витрачений час 1 година.

- Тема №2: Управління виконанням циклів:
  - о Джерела інформації:
    - Статті.

https://www.youtube.com/watch?v=rj1OLsBKazA&list=PLiPRE8V mJzOpn6PzYf0higmCEyGzo2A5g&index=36

 $https://www.youtube.com/watch?v=UY295pIdeoQ\&list=PLiPRE8V\\mJzOpn6PzYf0higmCEyGzo2A5g\&index=37$

- Що опрацьовано:
  - Застосування операторів break та continue.
  - о Умови завершення циклів.
  - Передчасне завершення виконання циклу.
  - о Приклади та вправи з управлінням циклами.

Запланований час на вивчення 30 хвилин.

Витрачений час 30 хвилин.

- Тема №3: Вкладені цикли:
  - Джерела інформації:
    - Ctatti.

https://www.youtube.com/watch?v=mBPHKQx21eE

- Що опрацьовано
  - Поняття та важливість вкладених циклів.
  - Реалізація вкладених циклів: приклади для різних сценаріїв.
  - о Практичні завдання на вкладені цикли.

Запланований час на вивчення 1 година.

Витрачений час 1 година.

- Тема №4 Основи функцій у С++:
  - Джерела інформації:
    - Статті.

 $https://www.youtube.com/watch?v=G8P6SvdqU9s\&list=PLiPRE8VmJzOpn\\6PzYf0higmCEyGzo2A5g\&index=43$

- Що опрацьовано
  - о Визначення та оголошення функцій.
  - о Параметри функцій: передача за значенням і за посиланням.
  - Параметри за замовчуванням.
  - о Повернення значень з функцій.
  - О Приклади створення та використання функцій.

Запланований час на вивчення 2 години.

Витрачений час 2 години.

- Тема № 5 Перевантаження функцій та простір імен:
  - Джерела інформації:
    - Статті.

https://www.youtube.com/watch?v=hcYgFCgeZzQ

- Що опрацьовано
  - о Концепція перевантаження функцій.
  - о Правила та приклади перевантаження функцій.
  - Поняття та використання просторів імен.
  - Вкладені простори імен (С++ 17)
  - Роль просторів імен у організації коду.

Запланований час на вивчення 1 година.

Витрачений час 1 година..

- Тема №6: Розширені можливості функцій:
  - Джерела інформації:
    - Cтатті.

https://acode.com.ua/urok-15-funktsiyi-i-operator-return/

https://www.youtube.com/watch?v=_N3zkbnCTw0

- Що опрацьовано
  - Функції зі змінною кількістю параметрів (еліпсис): синтаксис та приклади.
  - Область видимості функції static, extern.
  - Рекурсія: основи, приклади рекурсивних функцій та їх аналіз.
  - Передача масивів та об'єктів як параметрів.
  - Повернення масивів та об'єктів з функцій.

Запланований час на вивчення 1 година.

Витрачений час 1 година.

- Тема №7: Вбудовані функції в С++:
  - Джерела інформації:
    - Статті.

 $https://www.youtube.com/watch?v=V\_8XRRIus7Y\&list=PLiPRE8V\\mJzOpn6PzYf0higmCEyGzo2A5g\&index=49$

- Що опрацьовано

- Огляд вбудованих функцій у С++.
- Приклади використання стандартних функцій у програмуванні.
- Роль вбудованих функцій у спрощенні коду.
- Практичні завдання для розуміння вбудованих функцій.

Запланований час на вивчення 1 година.

Витрачений час 1 година.

Виконання роботи:

1. Опрацювання завдання та вимог до програм.

Завдання №1

VNS LAB 2 – TASK 1

Знайти суму цілих додатніх парних чисел, менших 100.

Завлання №2

VNS LAB 3 – TASK 1

Для x, що змінюється від a до b з кроком (b-a) / k, де (k=10), обчислити функцію f(x), використовуючи її розклад в степеневий ряд у двох випадках:

- а) для заданого n;
- б) для заданої точності ε (ε =0.0001).

Для порівняння знайти точне значення функції.

Завдання №3

VNS LAB 7 – TASK 1

Написати функцію mult зі змінною кількістю параметрів, що знаходить добуток чисел типу float. Написати викликаючу функцію main, що звертається до функції mult не менше трьох разів з кількістю параметрів 3, 7, 11.

Завдання №4

VNS LAB 7 - TASK 2

Написати перевантажені функції й основну програму, що їх викликає.

2.

- а) для додавання дійсних чисел;
- б) для додавання комплексних чисел.

Завдання №5

Class Practice work

Ви створюєте просту програму керування бібліотекою. Книги в бібліотеці ϵ , користувачі можуть їх взяти або повернути.

Деталі

Програма повинна вміти

- Перерахувати всі книги.
- Дозволити взяти книгу (за наявності).
- Дозволити повернення книги.

Структури даних

- Використовуйте масив або вектор для зберігання назв книг.
- Використовуйте інший масив або вектор для збереження стану доступності кожної книги.

Вимоги:

- 1. while: продовжувати працювати, доки користувач не вирішить вийти.
- 2. do while: Після кожної операції (позичити, повернути, перерахувати) запитуйте користувача, чи хоче він виконати іншу операцію. Якщо так, поверніться назад.
- 3. for: список усіх книг за допомогою циклу.
- 4. for each: перевірити наявність кожної книги.
- 5. goto: якщо користувач вводить неправильний вибір, використовуйте goto, щоб перенаправити його до головного меню.

Завдання №6

Self practice work algotester

Зустрілися якось працівники великих компаній і почали... Обговорювати план вулиці.

Виявляється, всі приміщення, які орендуватимуть ці компанії, збудують вздовж однієї вулиці.

іі-та компанія орендуватиме офіс довжиною lili метрів. Офіси будуватимуть один за одним, починаючи з точки 0. Всі працівники приїжджатимуть на стоянку, яку побудують в точці 0, та будуть йти до офісів своїх компаній.

Ваше завдання — допомогти розмістити офіси компаній на цій вулиці в такому порядку, щоб сумарна відстань від точки 0 до усіх офісів була мінімальною.

Вхідні дані

У першому рядку задане ціле число n — кількість компаній.

У наступному рядку задано n цілих чисел li через пробіл — довжини офісів усіх компаній.

Вихідні дані

У єдиному рядку виведіть n чисел від 1 до n — порядок компаній, в якому варто будувати офіси.

Якщо існує декілька оптимальних порядків — виведіть будь-який із них.

2. Дизайн та планувальна оцінка часу виконання завдань: Програма №1

- Блок-схема

- Важливі деталі для реалізації програми Використати цикл for для того щоб пройтися по числах від 0 до 100 і в середині циклу прописати іf, щоб додавали тільки ті числа, які при діленні на два не дають остачі, тобто парні числа.
- Плановий час на реалізацію 30 хвилин.

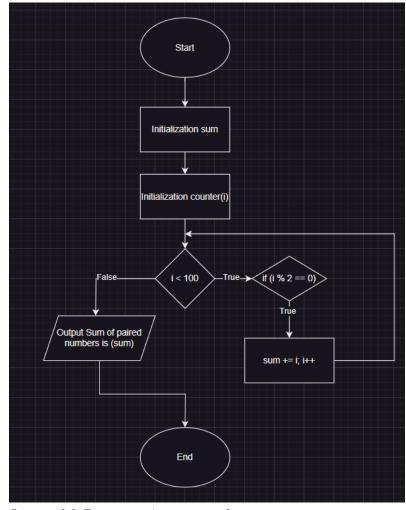

Рисунок 2.1. Блок-схема до програми 1

- Блок-схема
- Важливі деталі для реалізації програми Написати функції для обрахунку значення з точністю ε (ε=0.0001), функцію для значення суми SN, і функцію SE для заданої точності, а також виводити на екран X- значення параметра; SN- значення суми для заданого n; SE- значення суми для заданої точності; Y-точне значення функції.
- Плановий час на реалізацію 2.5 години.

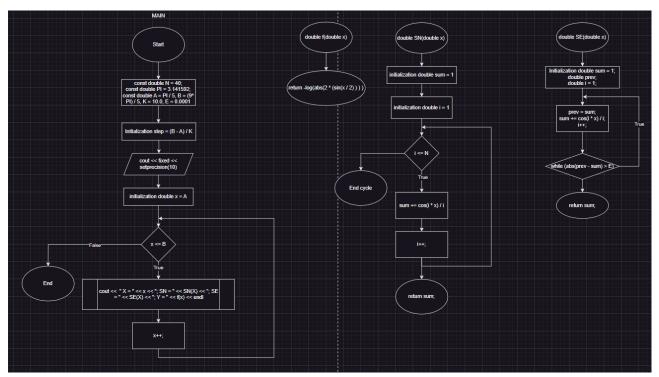

Рисунок 2.2. Блок-схема до програми 2

- Блок-схема
- Важливі деталі для реалізації програми
- Використати перевантажену функцію mult, і навчитися працювати з бібліотекою cstdarg.
- Плановий час на реалізацію 1.5 години.

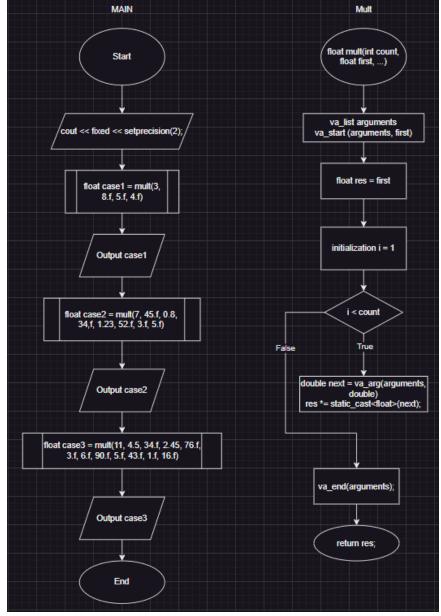

Рисунок 2.3. Блок-схема до програми 3

- Блок-схема
- Важливі деталі для реалізації програми
- Написати перевантажені функції та викликати їх у головній функції
- Плановий час на реалізацію 2 години.

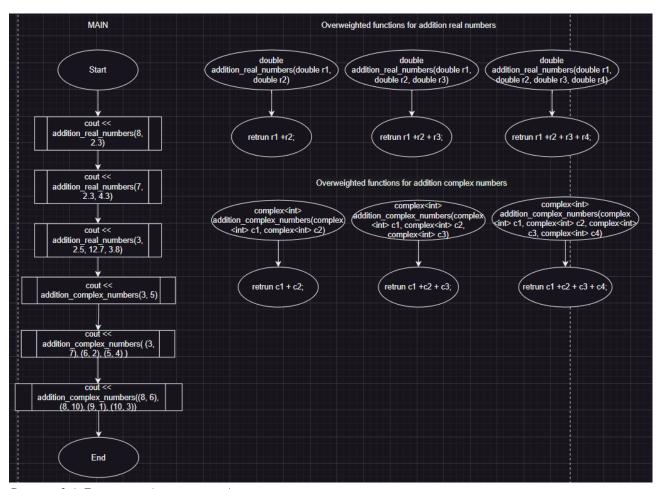
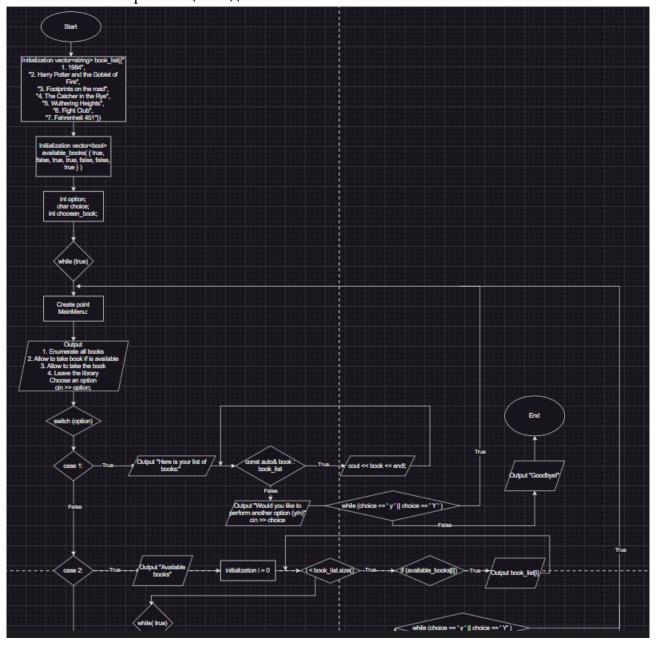
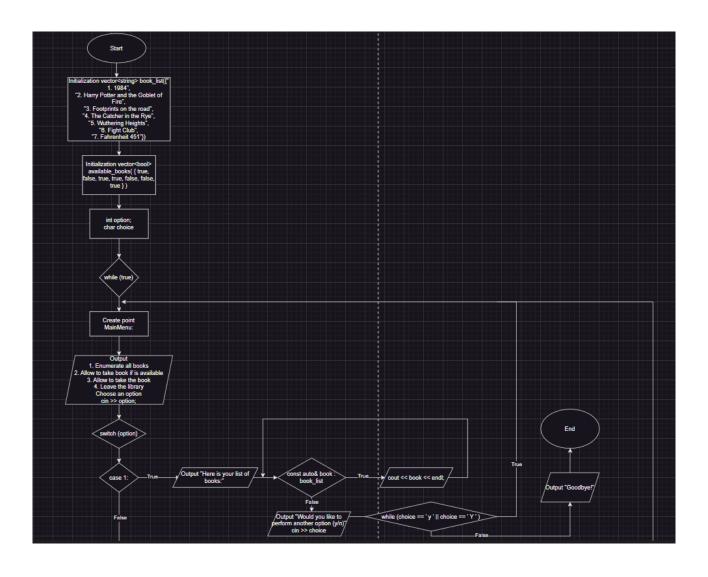

Рисунок 2.4. Блок-схема до програми 4

- Блок-схема
- Важливі деталі для реалізації програми

- Плановий час на реалізацію 1 день

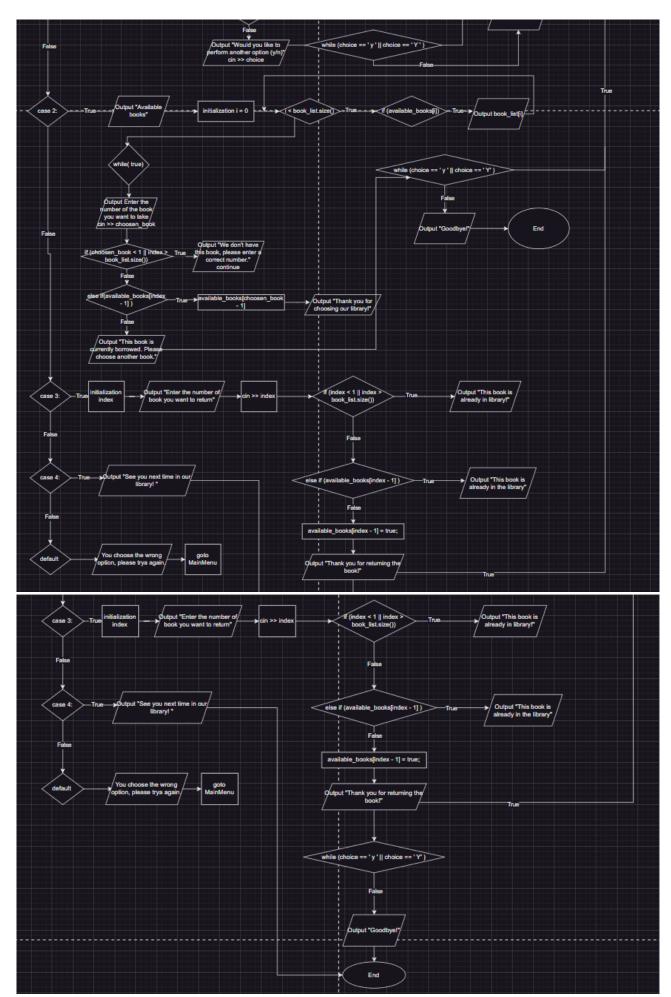

Рисунок 2.5. Блок-схема до програми N25

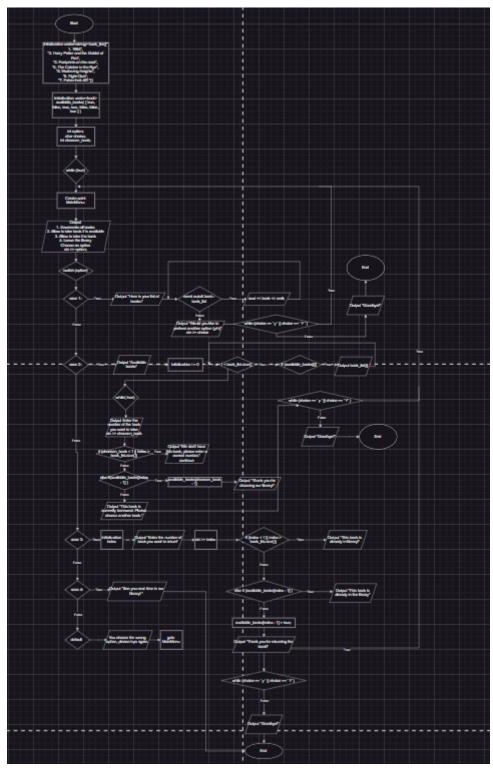

Рисунок 2.6. Загальна блок-схема до програми №5

- Блок-схема
- Важливі деталі для реалізації програми
- Використати цикл для перевірки елементів у векторі.
- Плановий час на реалізацію 1 день

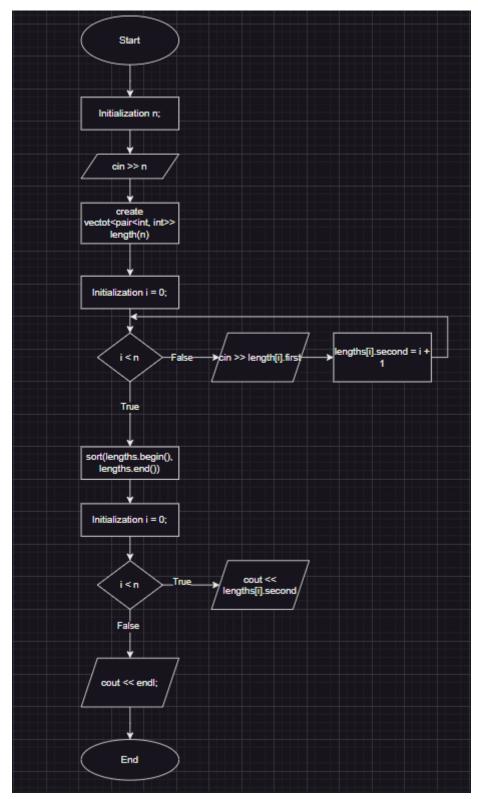

Рисунок 2.7. Блок-схема до програми №6

Код програм з посиланням на зовнішні ресурси та фактично затрачений час: Завдання №1

```
#include <iostream>
 2
 3
    using namespace std;
 4
    int main(){
 6
         int sum;
         for (int i = 0; i < 100; i++){
 8
 9
             if (i % 2 == 0){
                 sum += i;
10
             }
11
12
         }
13
         cout << "Sum of paired number is: " << sum << endl;</pre>
14
15
16
        return 0;
17
    }
```

Рисунок 3.1. Код до програми №1

```
Sum of paired number is: 2450
PS D:\ai_programming_playground_2024\ai_11\faryna_arsenii\epic_3>
```

Рисунок 3.2. Приклад виконання програми №1

На початку ми ініціалізуємо змінну sum в яку запишемо кінцевий результат, тоді за допомогою циклу ми проходимося по числах від 0 до 100 при тому будемо перевіряти їхню остачу від ділення, якщо вона 0 то це число парне і ми його додаємо.

Фактично затрачений час 25 хвилин.

Посилання на файл у пулл реквесті

https://github.com/artificial-intelligence-

 $department/ai\_programming\_playground\_2024/pull/\textbf{147}$

Завлання №2

```
1 #include <iostream>
2 #include <cmath>
3 #include <iomanip>
5 using namespace std;
   const double N = 40;
   const double PI = 3.141592;
9 const double A = PI / 5, B = (9 * PI) / 5, K = 10.0, E = 0.0001;
11 double f(double x) {
      return -log(abs(2 * (sin(x / 2))));
15 double SN(double x) {
      double sum = 1;
       for (double i = 1; i <= N; i++) {
         sum += cos(i * x) / i;
       return sum;
23 double SE(double x) {
     double sum = 1;
      double prev;
      double i = 1;
       prev = sum;
           sum += cos(i * x) / i;
      } while (abs(prev - sum) > E);
      return sum;
35 int main() {
       double step = (B - A) / K;
        cout << fixed << setprecision(10);</pre>
       for (double x = A; x \leftarrow B; x += step) {
           cout << "X = " << x << "; SN = " << SN(x) << "; SE = " << SE(x) << "; Y = " << f(x) << endl;
```

Рисунок 3.3. Код до програми №2

```
X = 0.6283184000; SN = 1.4920901479; SE = 1.4807879129; Y = 0.4812120262
X = 1.1309731200; SN = 0.9532048987; SE = 0.9296025582; Y = -0.0692026813
X = 1.6336278400; SN = 0.6199982328; SE = 0.6222788911; Y = -0.3770224380
X = 2.1362825600; SN = 0.4249062908; SE = 0.4393729702; Y = -0.5611079005
X = 2.6389372800; SN = 0.3395334484; SE = 0.3386194753; Y = -0.6612261762
X = 3.1415920000; SN = 0.3191966182; SE = 0.3069028159; Y = -0.6931471806
X = 3.6442467200; SN = 0.3395339541; SE = 0.3385275150; Y = -0.6612263440
X = 4.1469014400; SN = 0.4249060250; SE = 0.4393719811; Y = -0.5611082598
X = 4.6495561600; SN = 0.6199967383; SE = 0.6237776983; Y = -0.3770230518
X = 5.1522108800; SN = 0.9532035654; SE = 0.9295251906; Y = -0.0692037112
X = 5.6548656000; SN = 1.4920901478; SE = 1.4806808167; Y = 0.4812100147
```

Рисунок 3.4. Приклад виконання програми №2

Спочатку ми ініціалізуємо константи типу double, далі створюємо три функції які повертають значення f (для обчислення точного значення функції), SN(для

обчислення функції із заданою точністю n), SE (для обчислення функції із точністю епсілон).

Фактично затрачений час 2 години.

Посилання на файл у пулл реквесті

https://github.com/artificial-intelligence-

department/ai_programming_playground_2024/pull/147

Завдання №3

```
#include <iostream>
 2 #include <cstdarg>
 3 #include <iomanip>
5 using namespace std;
    float mult (int count, float first, ...){
        va_list arguments;
         va_start (arguments, first);
         float res = first;
          for (int i = 1; i < count; i++){</pre>
          double next = va_arg(arguments, double);
               res *= static_cast<float>(next);
         va_end(arguments);
         return res;
23 int main(){
     cout << fixed << setprecision(2);</pre>
         float case1 = mult(3 ,8.f, 5.f, 4.f);
    cout << case1 = mult(3 ; 3.1, 3.1);

cout << case1 << end1;

float case2 = mult(7, 45.f, 0.8, 34.f, 1.23, 52.f, 3.f, 5.f);

cout << case2 << end1;

float case3 = mult(11, 4.5, 34.f, 2.45, 76.f, 3.f, 6.f, 90.f, 5.f, 43.f, 1.f, 16.f);

cout << case3 << end1;
```

Рисунок 3.5. Код до програми №3

160.00 1174305.62 158761271296.00

Рисунок 3.6. Приклад виконання програми №3

Спочатку ми створюємо функцію mult зі змінною кількістю параметрів типу float, яка буде їх додавати. У функції за допомогою va_list arguments ми створили список аргументів далі va_start(arguments, first) ініціалізували доступ до додаткових аргументів. У циклі за допомогою команди va_arg(arguments, double) отримали наступний елемент зі списку ну і va_end(arguments) завершили роботу зі списком. Відповідно у головній функції ми спочатку встановили скільки хочемо цифр після

коми для кожного результату, потім викликали функцію mult де вказали спочатку число наших параметрів і написали, які саме параметри потрібно додати.

Фактично затрачений час 2 години.

Посилання на файл у пулл реквесті

https://github.com/artificial-intelligence-department/ai_programming_playground_2024/pull/147

Завдання №4

```
1 #include <iostream>
 2 #include <complex>
4 using namespace std;
6 double addition_real_numbers(double r1, double r2){
       return r1 + r2;
10 double addition_real_numbers(double r1, double r2, double r3){
   double addition_real_numbers(double r1, double r2, double r3, double r4){
      return r1 + r2 + r3 + r4;
18 complex<int> addition_complex_numbers(complex<int> c1, complex<int> c2){
        return c1 + c2;
22 complex<int> addition_complex_numbers(complex<int> c1, complex<int> c2, complex<int> c3){
26 complex<int> addition_complex_numbers(complex<int> c1, complex<int> c2, complex<int> c3, complex<int> c4){
        return c1 + c2 + c3 + c4;
29 int main(){
      cout << addition_real_numbers(8, 2.3) << endl;
cout << addition_real_numbers(7, 2.3, 4.3) << endl;</pre>
       cout << addition_real_numbers(3, 2.5, 12.7, 3.8) << endl;</pre>
       cout << addition_complex_numbers(3, 5) << endl;</pre>
        cout << addition_complex_numbers((3, 7), (6, 2), (5, 4)) << endl;</pre>
       cout << addition_complex_numbers((8, 6), (8, 10), (9, 1), (10, 3)) << endl;</pre>
```

Рисунок 3.7. Код до програми №4

```
10.3
13.6
22
(8,0)
(13,0)
(20,0)
```

Рисунок 3.8. Приклад виконання програми №4

Спочатку створюємо 3 перевантажені функції addition_real_numbers, які будуть додавати три цілі числа, потім 3 перевантажені функції addition_complex_numbers, які відповідно будуть додавати комплексні числа. У головній функції ми будемо викликати тричі одну функцію і тричі другу, щоб додати різну кількість чисел.

Посилання на файл у пулл реквесті

https://github.com/artificial-intelligence-department/ai_programming_playground_2024/pull/147 Завдання №5

```
#include <iostream>
#include <vector>
#include <string>
 using namespace std;
vector<string> book_list ({
    "1. 1984",
    "2. Harry Potter and the Goblet of Fire",
    "3. Footprints on the road",
    "4. The Catcher in the Rye",
    "5. Wuthering Heights",
    "6. Fight Club",
    "7. Fahrenheit 451",
};
                   {
while (true) {
    MainMenu:
    cout << "1. Enumerate all books\n";
    cout << "2. Allow to take book if it is available\n";
    cout << "3. Allow to return the book\n";
    cout << "4. Leave the library\n";
    cout << "Choose an option: ";
    cin >> option;
                             switch (option) {
   case 1:
                                                 e 1:

cout << "Here is your list of books:" << endl;

for (const auto& book : book_list) {

cout << book << endl;

}
                                      while (true) {
   cout << "Enter the number of the book you want to take: ";
   cin >> choosen_book;
                                                 // Check theek volut()
if (choosen_book < 1 || choosen_book > book_list.size()) {
  cout << "Invalid number. Please choose a valid book number." << end1;
  continue;</pre>
                                              if (available_books[choosen_book - 1]) {
   available_books[choosen_book - 1] = false;
   cout << "Thank you for choosing our library!" << endl;
   break;</pre>
                                               | break;
|} else {
| cout << "This book is currently borrowed. Please choose another book." << endl;
|}
                                       case 3:
   int index;
   cout << "Enter the number of the book you want to return: ";
   cin >> index;
                                               // Check index validity
if (index < 1 || index > book_list.size()) {
   cout << "We don't have this book, please enter a correct number." << endl;
} else if (available_books[index - 1]) {
   cout << "This book is already in the library!" << endl;
} else {
   available_books[index - 1] = true;
   cout << "Thank you for returning the book!" << endl;
}</pre>
                                       default:
    cout << "You chose the wrong option, please try again." << endl;
    goto MainMenu;</pre>
                    {\tt cout} \ {\tt <<} \ {\tt "Would} \ {\tt you} \ {\tt like} \ {\tt to} \ {\tt perform} \ {\tt another} \ {\tt operation?} \ ({\tt y/n}) \colon "; \ {\tt cin} \ >> \ {\tt choice};
```

Рисунок 3.9. Код до програми №5

Enumerate all books
 Allow to take book if it is available
 Allow to return the book
 Leave the library
 Choose an option: 2
 Available books:
 Harry Potter and the Goblet of Fire
 The Catcher in the Rye
 Fight Club
 Enter the number of the book you want to take: 3
 This book is currently borrowed. Please choose another book.
 Enter the number of the book you want to take: 2
 Thank you for choosing our library!
 Would you like to perform another operation? (y/n): n
 Goodbye!

Рисунок 3.10. Приклад виконання програми №5

Програма №5 це онлайн бібліотека. Користувачу на екран виводимо можливі дії і відносно того, що користувач уведе програма буде виводити різні результати на екран.

Фактично затрачений час 5 години.

Посилання на файл у пулл реквесті

https://github.com/artificial-intelligence-department/ai_programming_playground_2024/pull/147

Завдання №6

```
#include <iostream>
#include <vector>
#include <vector>
#include <algorithm>

using namespace std;

int main() {
    int n;
    cin >> n; // Kinskicms komnantū
    vector<pair<int, int>> lengths(n); // Вектор пар для довжин і індексів

// Зчитування довжин офісів
for (int i = 0; i < n; i++) {
    cin >> lengths[i].first; // Довжина офісу
    lengths[i].second = i + 1; // Зберігаємо індекс (1-based)
}

// Сортування пар за довжинами
sort(lengths.begin(), lengths.end());

// Виведення порядку індексів
for (int i = 0; i < n; i++) {
    cout << lengths[i].second << " "; // Виводимо індекси
}
cout << endl;

return 0;
}
```

Рисунок 3.11. Код до програми №6

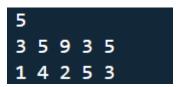

Рисунок 3.12. Приклад виконання програми №6

Програма приймає від користувача число, тобто кількість офісів і записує вектор пар для довжин і індексів. Далі користувач заповнює вектор і ми зберігаємо індекси. Потім сортуємо і виводимо порядок індексів (компаній), які треба розташувати в оптимальному порядку, щоб відстань була найменшою.

Фактично затрачений час 2 години.

Посилання на файл у пулл реквесті

4. Робота з командою:

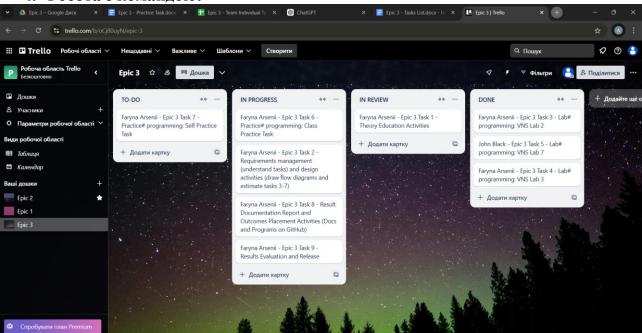

Рисунок 4.1. Командна дошка в Trello

Висновок: У межах практичних та лабораторних робіт блоку №3 я вивчив низку нових понять, таких як: функція, перевантажена функція, функція зі змінною кількістю параметрів (еліпсис), цикли, вкладені цикли, простір імен, завершення виконання циклів, рекурсія. Деякі з них довелося застосувати на практиці, що дало краще розуміння як це все працює на ділі. Для кращого розуміння як працює та чи інша програма я створив діаграми в Draw.io, тому також покращив роботу з цим редактором .Також створив чергову дошку в Trello для роботи в команді.